

KALIX KYRKOBLAD

NR. 169

JULEN 2020

REDAKTÖR: Gunilla Ekman Larsson

ANSVARIG UTGIVARE: Anders Gustafsson

Livet i antikens Rom

SID 4-5

Hållbara energier

SID 12-13

Konflikt vid begravning

SID 18-19

TEMAT
FÖR DETTA
NUMMER ÄR
MISSION

Några dagar före allhelgona sattes ljus ut för att prova den nya platsen för ljusständning.

Stämmingsfull ljusständning under allhelgona. Foto: Kristina Nyström.

Ljus!

Vid skrivande stund har vi allhelgona bakom oss och blicken vänds nu mot adventstiden. Båda dessa högtider är ljusets högtider. I år tände vi ljus för de avlidna på utescenen mellan Kalixälven och Kalix kyrka. Platsen och upplägget var nya för oss, men innehållet detsamma som förr. Vi ville hedra minnet av

de som avlidit och vi ville påminna om ljuset och livet som är starkare än döden.

Ljusen som tändes påminde oss också om det goda som vi fått dela med våra nära och kära. Vi människor kan som bäst vara som ljus åt varandra i den här världen där alla ljus behövs. Kan vi rentav ibland återspegla Guds kärlek och ljus åt varandra?

Adventstiden och julen kan även de bli något annorlunda än vad vi är vana vid. Vi får så småningom se vad som är lämpligt och vad som är möjligt både hemma, i kyrkan och i samhället stort. Hur vi än firar advent och jul, hur det än är med oss och våra liv – adventstiden och julen är högtider som om

Varje halvtimme tändes ljus.

och om igen påminner oss om ljuset och livet som finns hos Gud.

Jesus Kristus är världens ljus. Han kom till världen för att vara ljuset som visar oss både

vem Gud är och vilka vi är. Ljuset avslöjar vårt behov av förlåtelse och försoning. Ljuset visar oss vad Guds nåd och kärlek gentemot oss är.

Vi får under adventstiden tända ljus hemma och i kyrkan. Dessa ljus är till både tröst och till glädje. Må dessa ljus även påminna oss om hur vi kan sprida ljus i världen och må dessa ljus påminna oss om det sanna ljuset, alla människors ljus, som är Jesus Kristus.

ANTTI MIETTINEN

Livet i antikens Rom

Tron på Jesus Kristus spreds fort till Rom. Paulus brev till Romarna är troligtvis skrivet vintern år 57-58. Hur var det att leva i Rom då? Vad förändrades när människorna blev kristna?

Det antika Rom var en storstad, kanske upp emot en miljon innevånare. Där fanns överklass och fria medborgare, dessutom föredetta slavar. Lägst ner på samhällsstegen stod slavarna som utgjorde nästan en tredjedel av befolkningen. Livet var hårt, de sjuka och svaga lämnades att dö i yttersta armod. Gatorna i staden var bara tre-fyra meter breda och de ännu smalare gränderna låg i ständig skugga. De sanitära förhållandena var vidriga. Överlevde man den höga barnadödligheten så kanske man levde till 50 års ålder. Många människor var sjuka, led av kroniska infektioner eller var skadade av krig.

Kvinnornas status var låg. Männerna hade all makt i hushållet. Kvinnorna giftes bort i tidiga tonår, ofta med betydligt äldre män. Att bli gravid så tidigt innebar stor risk att dö i barnsäng och att föda barn i de romerska fattigkvarteren var livsfarligt. Männerna hade rätt att beordra aborter, och många kvinnor dog under ingreppen. Männerna kunde också bestämma att de nyfödda flickebarnen skulle lämnas att dö på stadens gator eller avskrädeshögar.

I den kristna gemenskapen fick kvinnor högre status än i samhället i övrigt. Barnamord och abort skedde inte. Kristna kvinnor tvingades inte gifta sig lika tidigt vilket minskade risken att dö i barnsäng. Kristna änkor behöll sin mans ägodelar och förväntades inte gifta om sig. De kunde också få

stöd från församlingen. Inom äktenskapet förväntades både kvinnor och män att vara goda och trogna mot den andre.

År 165 drabbades Rom av pesten, den varade i 15 år och 25 – 30 % av befolkningen dog. 70 år senare kom pesten tillbaka. Många människor dog även då. De kristna klarade sig mycket bättre än befolkningen i övrigt. De övergav inte sina sjuka och svaga utan vårdade dem. Kanske gjorde det att fler överlevde och blev immuna, vilket blev ett skydd i framtiden.

Kristendomen som förkunnade allas lika värde blev en stark motpol mot romarrikets förakt för slavar och fattiga. De kristna församlingarna bands samman av sitt sätt att leva. De besökte sina trossyskon i fängelse och ordnade hjälp till föräldralösa barn och änkor. De kristnas präster var inte, till skillnad från romarrikets präster, försäljare av religiösa tjänster. De var enkla män som förkunnade ett kristet sätt att leva. Genom att medlemmarna gav pengar till församlingen så blev den inte beroende av, och bundna till, rika donatorer. Den var en självförsörjande och självständig gräsrotsrörelse.

BRITA PETERSSON HOFVERBERG

Källa: Eskil Fagerström, Rom En stads historia, Historiska media 2017

Vilken musikstil gäller i himlen?

Jag har fått höra att man i vissa kretsar på 80-talet fick bekänna färg och vara antingen syntare eller hårdrockare. Musiken gjorde skillnad. Du hörde till det ena eller andra lägret. Det kan vara lite svårt idag att förstå dessa skiljelinjer...

Dragspel var i sin tur ett helt olämpligt instrument i kyrkan under långa tider. Någon kan tycka att det är ett helt olämpligt instrument överhuvudtaget, men det är ju en helt annan fråga (säger jag som spelar dragspel). Trummor och elgitarer var också förbjudna i kyrkan och det lär finns de som inte gillar dem idag heller.

Jag kan undra vilken musikstil som gäller i himlen?

Ska vi alla börja spela harpa och lyra? Nyn-

nar vi tillsammans med Jesu lärjungar melodier från början av 0-talet, eller blir det plötsligt så att vi alla älskar Bach och hans koraler? Sjunger vi rysk-ortodoxa hymner från 300-talet? Får man dansa till musiken eller vissla om någon skulle gilla det?

Jag vill tro att vi hör många musikstilar i himlen! Jag vill tro att vi får prisa och ära Gud på många olika sätt! Vi kanske är barn av vår tid även i himlen?

Det gör ändå inget för mig om det är någon

det är deltagare ur Kalix församlings körer framför Kalix kyrka. Innehållet är baserat på enkäter gjorda av 93 procent av Svenska kyrkans körer, samt 57 intervjuer med körledare, körsångare och präster, däribland ungdomskören Vocalix från vår församling. Mellan pärmarna är sidorna fyllda med fakta, reflektioner och bilder som ger ett brett perspektiv av Svenska kyrkans körverksamhet. Detta inkluderar även diskussioner om hur körverksamheten ska utvecklas, om körer kan överleva med minskade ekonomiska

viss typ av lovsång som gäller i himlen. Det är säkert gott att få vara med i varje fall.

Jag tror dock att här på jorden får vi vara generösa gentemot varandra och våra olikheter. Vi må gilla olika musikstilar både hemma och i kyrkan. Och våra olikheter kan gå betydligt djupare än så.

Kan det vara så att våra olikheter hänger ihop med Guds mission?

Guds vilja är ju att vi alla hittar tron och växer i tron på Jesus, och Gud vill att vi verkar i den här världen för världens och alla människor bästa. Det här uppdraget kan omöjligen skötas bäst av en armé av identiska kloner!

Vi kan kanske tack vare våra olikheter (inte bara i musikmak), vara Kristi kropp i världen. Vi får dela vår tro på Gud och vår vilja att tjäna våra medmänniskor med varandra, men annars får vi väl vara olika om det råkar vara så?

ANTTI MIITTINEN

förutsättningar och hur mycket måste man tro för att vara med i kyrkans kör.

Boken finns att beställa på www.wessmans.com/sjunga

BRITT-INGER BURMAN

PS OM jag får välja musik till himlen – gärna lite irländsk folkmusik och 80-tals hårdrock mellan lovsång och psalmer. Tack på förhand!

PSS Vi kan tyvärr inte som planerat fira Finlands självständighetsdag i Kalix kyrka. Tänd istället gärna ett ljus hemma hos dig den 6 december, tacka Gud och be om Guds välsignelse över Finland.

Valitettavasti emme voi viettää tänä vuonna Suomen itsenäisyyspäivän jumalanpalvelusta Kalixin kirkossa. Saamme sen sijaan kodeissamme kiittää Jumalaa isänmaastamme ja pyytää Jumalan siunausta Suomelle. Toivomme, että voimme joulukuussa laulaa suomalaisia joululauluja Kalixin kirkossa – seuraa ilmoituksiamme!

Vi älskar att sjunga!

Den 12 november släpps boken Vi älskar att sjunga av Ragnar Håkanson och Marita Sköldberg. Boken är en slutprodukt av ett projekt som under senaste två åren inventerat körlivet inom Svenska kyrkan. Bokens framsida fotograferades under sommaren,

Gudstjänster under advent och juletid

Folkhälsomyndigheten har beslutat att det fr o m den 10 november 2020 gäller restriktioner i Norrbotten med anledning av Covid-19.

Länsstyrelsen i Norrbotten har fr o m den 11 november 2020 beslutat om en maxgräns om 50 personer vid samtliga allmänna sammankomster och offentliga tillställningar i länet.

Besluten gäller t o m den 8 december om de inte förlängs. I anledning av dessa beslut vidtar Kalix församling åtgärder:

- gudstjänster inkl dop och vigslar samt begravningsverksamhet fortsätter
- all öppen verksamhet ställs in
- all gruppverksamhet ställs in
- begravningsverksamhetens expedition på Skogskyrkogården har oförändrade öppettider
- expeditionen i Töre har oförändrade öppettider
- expeditionen i Kalix har oförändrade öppettider tom den 18 november, fr o m den 19 november endast öppet per telefon kl 9.30-12, 13-14.30. Nycklar lämnas ut enligt överenskommelse.

Åtgärderna gäller i vart fall t o m den 8 december.

Förändringar meddelas via vår hemsida www.svenskakyrkan.se/kalix

För dig som vill sjunga lite extra i adventstid kan vi informera om en digital psalm-sångskonsert den 29 november kl 18.

Länk till konserten finns här:
<https://sjungikyrkan.nu/>

Digitala gudstjänster och evenemang kan nås via www.svenskakyrkan.se

Kom ihåg

- att tvätta händerna ofta
- att hålla avstånd inomhus och utomhus
- att stanna hemma när du är sjuk
- att testa dig om du har symptom

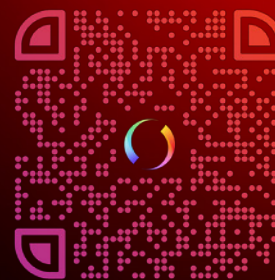
Tillsammans kan vi stoppa spridningen!

LJUS FÖR VÄRLDEN

Köp adventsljus och tändstickor för 60 kronor eller mer!

Summan går oavkortat till Julinsamlingen Act Svenska kyrkan

Svenska kyrkan
KALIX FÖRSAMLING

MISSION IMPOSSIBLE – OMÖJLIGT UPPDRAG

MISSION IMPOSSIBLE – MAHDOTON TEHTÄVÄ

Luk 1:37 Ty för Gud är ingenting omöjligt. For with God nothing shall be impossible. Sillä Jumalalle ei mikään ole mahdotonta.

Jag delar några tankar om det omöjliga.

När Jesus för 2000 år sedan sa till sina lärjungar att de skulle berätta om en kärleksfull och nådefull skapare, om en gud, till alla folk och folkgrupper med olika språk, tänkte de kanske att det är ju alldeles omöjligt. Nu idag går det att nå nästan alla människor med en enda knapp på mobilen.

När Jesus hade uppstått fick lärjungarna vänta på den Heliga Anden för att få kraft att ta tag i uppgiften. Och kraften kom och det glada budskapet om en älskande, räddande Gud som gör under i människors liv spred sig snabbt. Idag känns det också motigt på något sätt och vis. Är det kraften som saknas eller är det så mycket andra krafter och stimuli som drar uppmärksamheten från det som är väsentligt?

När kommer Jesus, frågar jag mig nu mer än förut. Världen har trasslat in sig i en väv som känns som ett mission impossible för mänskligheten. Mitt i det omöjliga finner jag ändå hopp och ser ljus! Människor försvarar människors värde och värnar om skapelsen. Varje dag väljer vi alla riktning.

I filmen Mission impossible – Fallout, bär huvudrollsinnehavaren frälsarrollen. Han räddar mänskligheten från ett nukleärt hot. I slutet blir han hängande på en massiv klippa, Preikestolen, med en fiende hängande på samma rep. Tre goda aktörer samarbetar i räddningsplanen för att detonationerna inte ska utlösas. Det goda vinner – så som det ska vara!

Kan det vara så att du och jag, våra liv now and forever, hänger på en klippa som är Gud själv? Det finns detonationer och hotbilder för din och min existens och för livet på jorden. För mig är det trösterikt att tänka på Guds möjligheter. Lika mycket som det är ett under att allt liv kom till så är det ett under att den treeniga guden fortvarande bevarar sin skapelse. Kan det vara på grund av att Guds namn är själva existensen – jag är (Jahve)?

Gud har lovat vara med oss.

Klippa, hjälp mig att tro och se dina möjligheter!

Haluan jakaa muutaman ajatuksen siitä, mikä vaikuttaa mahdottomalta.

Kun Jeesus 2000 vuotta sitten antoi opetuslapsilleen tehtävän kertoa rakastavasta ja armahtavasta Jumalasta kaikille ihmisille, eri kansoille eri kielillä, ajattelivat he varmaankin että sehän on mahdoton tehtävä. Tänä päivänä voidaan lähes kaikki ihmiset saavuttaa yhdellä kännykän napin painalluksella.

Opetuslapset saivat odottaa Pyhää Henkeä, jotta he saisivat voiman tarttua tehtävään. Jumalan voima laskeutui ja he levittivät iloista sanomaa rakastavasta ja pelastavasta Jumalasta, joka tekee ihmeitä ihmisten elämässä. Sanoma lähti leviämään nopeasti. Tänäkin tuntuu siltä kuin olisimme odottavalla kannalla. Onko niin ettei meillä ole voimaa vai onko niin, että olemme muiden voimien ja ärsykkeiden piirittämänä voimattomia. Miten saisimme käännettyä katseemme olennaiseen?

Koska Jeesus tulee takaisin? Kysymys tulee mieleeni useammin kuin koskaan aiemmin. Maailma on sotkeutunut sellaiselle ongelmien vyyhdille, että se tuntuu olevan mission impossible ihmiskunnalle. Kaiken mahdottoman keskellä näen kuitenkin valonpilkkuja. Ihmiset taistelevat ihmisarvon

ja luomakunnan puolesta. Ja joka päivä me kaikki valitsemme suuntaa.

Filmissä Mission impossible – Fallout, pääroolissa oleva henkilö saa pelastajan paikan. Hän pelastaa ihmiskunnan ydintuholta. Filmin lopussa hän jää roikkumaan valtavalta kalliolta, Preikestolen, niin että vihollinen roikkuu samasta köydestä. Kolme hyvää tekijää yhdessä kuitenkin vaikuttavat siten, etteivät räjähdykset laukea. Hyvä voittaa – niinkuin kuuluukin!

Onkohan se niin, että sinä ja minä, elämämme nyt ja ikuisesti, riippuu täysin kalliosta, joka on Jumala itse. Maailmaamme ja elämäämme kuuluu erilaisia uhkakuvia, räjähdysten vaaran tuntua. Minua lohduttaa ajatella Luojan mahdollisuuksia. On ihmeiden ihme, että elämä kerran syntyi ja yhtä lailla se on ihme, että Jumala vielä ylläpitää elämää. Johdukkohan se siitä että Jumalan nimikin merkitsee olemassaoloa – minä olen (Jahve).

Jumala on luvannut olla meidän kanssamme.

Kallio, auta minua uskomaan ja näkemään sinun mahdollisuuksia!

MINNA MIETTINEN

Vi måste fasa ut fossila bränslen mot hållbara energier

Nu är det bråttom att börja minska våra koldioxid- och andra utsläpp för att framtida generationer ska kunna leva på vår "Moder Jord". Vi i den rika världen bränner kol, olja och andra bränslen i ökande takt och det håller på att överskrida alla gränsvärden för hållbarhet. Det går inte i längden. Klimatet ändras och Sveriges medeltemperatur stiger. Ökningen går fortast här i norra delen av landet. Vintrarna blir kortare och med mera nederbörd i form av blötsnö. När jorden gränsen där uppvärmningen blir självgående (tipping point) är loppet kört för mänskligt liv på jorden. Det har världens forskare kunnat räkna ut.

Än har vi hopp om att rädda framtiden för kommande slakten, men vi måste agera NU. Det finns ingen patentrösning på problemet utan lösningen består av tusentals olika åtgärder. Alla måste göra sitt för att vi ska

Solceller ger billig och ren el och kan ersätta fossila bränslen. Montering pågår.

MARKKU NYKÄNEN

Markku har arbetat som pedagog inom teknik och folkbildning och är nu pensionär. Hans arbetslivserfarenhet från Indien och Kina har gett nya insikter, och han vill resten av sitt liv vara aktiv och påverka lokalt och globalt för en hållbar värld både när det gäller människornas relationer och livsförhållanden.

Solcellsdriven pump monterad i en indisk by där Markku arbetat som volontär kortare perioder.

kunna nå målet. Det gäller internationella, nationella, lokala och individuella beslut.

Artikelserien Gräv där du står passar här perfekt. Var och en kan börja med små saker och ändra sina konsumtionsvanor mot hållbarhet. Köpa mindre och klokt. Mat, kläder, elektronik o.s.v. Köra mindre bil, skoter, motorbåt. Spara varmt vatten, sänka rumstemperaturen en grad på vintern.

Elbilar blir billigare och batteritekniken bättre. Bensin, diesel, kol och naturgas måste fhasas ut helt, men det tar ett antal år innan vi är där.

Sol och måne är källor för förnybar energi. Solen kan ge värme med solfångare och el med solceller. Solen får vattnet att avdunsta från haven och sjöar så det blir rundgång och möjliggör vattenkraften från älvarna.

Tidvattnet beror på dragkraften mellan jordens, månens och solens inbördes rörelser, som går att använda genom turbiner och elgeneratorer för elproduktion.

Solceller ger billig och ren el och kan ersätta fossila bränslen. Varje kilowattimme producerad på hustaket sparar också vatten i magasinen för användning under vintermörkret och kylan. Solceller går enkelt att montera på hustak. Man kan också få statsbidrag för förnybar energi. Solceller och vindel är också billigare att producera än med fossila bränslen och kärnkraft.

MARKKU NYKÄNEN

*Nu tiden är inne. Ett barn är oss fött.
Och rummet är fattigt. Maria är trött.
Sin kärlek så skyddslös Gud världen förtror.
Som barnet i krubban han här bland oss bor.*

Sv psalm 737 vers 3, E Norberg

Att vänta på ett barn

En av de första frågorna man ställer när man får veta att man väntar barn är nog den om när barnet kommer, när födseln beräknas ske. Förhoppningsvis kommer en tid av glädje och förväntan. Men oro och osäkerhet finns också. Hur ska man lösa allt det praktiska? Kommer man att kunna ge barnet allt barnet behöver? Ansvaret är stort. Man ordnar och förbereder, allt från kläder och säng till att fundera på om en barnvagn ryms i bilen. Efter att barnet fötts kommer allt att förändras. Hur kommer det att bli? För många, i andra delar av världen, finns också frågan: kommer jag att ha mat till detta nya liv?

Vi andra, vi som inte är blivande föräldrar, förbereder oss också för den nya lilla människan. Många av oss funderar genast: Vad ska jag sticka till barnet? I varje maska finns ett "välkommen till världen". Också hos oss kan det finnas oro, av många olika skäl. Vi väntar och förbereder oss. Vi öppnar våra hjärtan och ger plats för barnet. Så en dag får vi, föräldrar och andra, möta barnets blick för första gången. Och där ryms allt.

Julen närmar sig. Vi väntar på ett barn och vi förbereder oss. Advent är tiden för glädje

över att de löften som profeterna talade om för länge sedan har gått i uppfyllelse. Jesus befriar mänskligheten från slaveriet under ondska, mörker och död. Advent är också tiden för frågor och tvivel. Profeten Johannes frågar i Matt 11:2-5 "Är du den som ska komma eller ska vi vänta på någon annan?" och vi får höra vad Jesus svarar honom."(...) blinda ser och lama går, spetälska blir rena och döva hör, döda står upp och fattiga får ett glädjebud." Johannes plågades av sina frågor och sitt tvivel. Han höll de inte för sig själv. Han frågade Jesus. Våra frågor och tvivel kan vara annorlunda, men vi får göra som Johannes. Vara ärliga mot Gud och säga det vi känner och tänker.

Vi väntar på ett barn. Det kommer till oss på julnatten. Gud blir människa i Jesus och föds i Betlehem. När vi möter Jesusbarnets blick så möter vi Guds egen blick. Och där ryms allt.

BRITA PETERSSON HOFVERBERG

Julevangeliet

Lukasevangeliet 2:1-20

Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivnas. Det var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien. Alla gick då för att skattskrivna sig, var och en till sin stad. Och Josef, som genom sin härkomst hörde till Davids hus, begav sig från Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad Betlehem, för att skattskrivna sig tillsammans med Maria, sin trolovade, som väntade sitt barn.

Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärgen.

I samma trakt låg några herdar ute och vaktade sin hjord om natten. Då stod Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de greps av stor förfäran. Men ängeln sade till dem: "Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket. I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren. Och detta är tecknet för er: ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba." Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud: "Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt."

När änglarna hade farit ifrån dem upp till himlen, sade herdarna till varandra: "Låt oss gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren har låtit oss veta." De skyndade i väg och fann Maria och Josef och det nyfödda barnet som låg i krubban. När de hade sett det, berättade de vad som hade sagts till dem om detta barn. Alla som hörde det häpnade över vad herdarna sade. Maria tog allt detta till sitt hjärta och begrundade det. Och herdarna vände tillbaka och prisade och lovade Gud för vad de hade fått höra och se: allt var så som det hade sagts dem.

Julinsamlingen

– bryt en tradition

När man ser sig omkring i världen blir man fortfarande lätt mörkrädd. Trots att vi alla människor lever under samma himmel blir ungefär 30 000 flickor under 18 år bortgifta och 10 000 flickor könsstympade varje dag. Statistiken från FN berättar även att var tredje flicka och kvinna utsätts för könsrelaterat våld, oftast av en nära anhörig. Men, ljuset lyser i mörkret och mörkret har inte övervunnit det. Det finns ljusbärare i alla åldrar som vågar ifrågasätta och utmana destruktiva kulturella mönster till förmån för positiv förändring i barns liv. Act Svenska kyrkan stödjer fler än 300 projekt i samarbete med partnerorganisationer. Arbetet sker genom långsiktiga relationer och starka samarbeten med lokala organisationer och kyrkor

som själva bäst känner till vilken hjälp som behövs. Vi tycker att arbetet mot barnnäktenskap är mycket angeläget eftersom flickor ska få säga ja till vad de själva vill.

Vi vill att barn i det globala syd ska kunna skriva sin egen historia genom att få sin rätt till utbildning realiserad. Vi vill att flickors liv ska få vara hela och stöder därför arbetet mot könsstympning som fortfarande är ett utbrett problem i många länder. Tillsammans kan vi ta ställning mot fattigdom, förtryck och orättvisor – i ord och handling. När du besöker kyrkan i samband med advent, Lucia och jul kan du vara med i rörelsen för en bättre värld genom tankar, böner och gåvor till arbetet för varje flickas rätt till ett värdigt liv.

Vi önskar dig en fridfull adventstid och en god jul!

90 SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

BRYT EN TRADITION

Tillsammans kan vi stoppa tvångsäktenskap, könsstympning och andra övergrepp.

SWISHA DIN GÅVA TILL 900 1223
svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

Begravningsverksamheten

MISSION ÄR ETT UPPDRAG, BEGRAVNINGSVERSAMHETEN ÄR ETT UPPDRAG

Begravningsverksamheten är den samhällsfunktion som ska tillse att när människor avlider blir de gravsatta eller kremerade. När kyrka och stat skildes åt förändrades mycket av de rutiner som fanns i Sverige men begravningsverksamheten fick Svenska kyrkan fortsätta att ta hand om. För att säkerställa att det uppdraget inte sammanblandas med Svenska kyrkans församlingsverksamhet har begravningsverksamheten fått egen ekonomi, verksamhetsbeslut och ekonomi som granskas av ett begravningsombud tillsatt av Länsstyrelsen.

LJUSFYRAN FÅR TREDYGNSLJUS

Gravskötsel-tjänsten Ljusfyran, får nu 72 timmars brinntid istället för 50 timmar.

Vi väljer tredygnsljus den här säsongen till samma pris som 50-timmarsljuset. Om det fungerar så bra som vi hoppas så kommer vi att fortsätta med dem kommande år och justerar då priset så att det täcker prisskillnaden mellan två och tre-dygnsljus.

SLUTET NÄRMAR SIG

Ett år till har passerat, löven har fallit, tog vi oss tid att betrakta konstverket på marken och i träden och jag tänker tankarna i bilen på väg mot jobbet, tänk om det här var sista gången jag plockade hjortron, jag glömde tacka när jag gick därifrån. Vi vet inte framtiden, men tar den ofta för givet. Jag tänker på några närstående som under året lämnat jorden, på de som aldrig ens fick se världen och på förkrossade föräldrar som längtat så oerhört men fick begravning istället för lycka. Vad händer med oss om vi inte tar saker och händelser för givet? Får vi lättare att känna tacksamhet för det lilla? Bli gladje en större del av livet då? Hopp är en viktig del för att ha mening i livet, tro.

HERBERT SUNDELL

Konflikt vid begravning

Det är rimligt att vi tycker olika, men vad är det som är viktigt och för vem är det viktigt?

När en bekant ringde till jobbet berättade jag att vi precis avslutat en träff tillsammans med begravningsbyråerna angående konflikthantering. Då sa han ”Va’ finns de å bråka om för en begravning? ... fast... det ska ju gormas uti allt numer”.

”Allt vi säger eller gör, är försök att tillgodose våra egna behov.” Läs det igen, sakta.

Det vita arkivet är en trygghet men även när allt finns inskrivet tillgodoses ens eget behov av ömsesidig respekt och att få bidra genom att ordna det enligt önsknigen.

Det kan vara värdefullt att reflektera över varför jag och den andre agerar som vi gör, ömsesidig respekt och förståelse är viktigt. Vid träffen med begravningsbyråerna sammanfattade vi deltagare vilka behov som vi bedömde genom åren varit grunden när anhöriga haft svårt att förstå varandra. Vilka av de efterlevandes grundläggande behov som inte fyllts? Jag grupperar de behov som då nämndes:

- Gemenskap, samarbete, kommunikation, stöd, deltagande/delaktighet
- Integritet, respekt/självrespekt, trygghet, tillit och värdighet
- Frid/fred, harmoni och ordning
- Mening/betydelse, ärlighet, klarhet, bekräftelse, sörja, förståelse, empati, bli sedd/hörd och fått bidra till andra

När våra behov inte blir tillgodosedda är det lätt att vi använder ord och handlingar som inte alltid är helt genomtänkta.

VI SKA UT PÅ GRAVEN!

Jag reflekterar nu efter 15 år på de val som gjordes i samband med min mors begrav-

ning. Hon dog 2005 innan jag började det här jobbet och vi syskon var oerfarna när det gällde planering av begravning. Jordbegravning visste vi att det skulle bli och en begravningsgudstjänst i ”bönhuset” som byborna i Pålänge kallar lokalen. Jag minns att min ena svägerska sa att nuförtiden tar alla avsked i kyrkan. Jag gissar att hon gärna ville bidra och hade egna behov som trygghet, gemenskap och samhörighet, eftersom hon föreslog att välja det hon trodde andra valde. Jag protesterade och sa ”Vi ska ut på graven!” Jag tror att protesten kom för att tillgodose mitt behov av ordning, respekt och att få bidra, kopplat till att mamma tidigare valt avsked på graven när pappa dog.

Det drog ut på tiden med datum för att alla skulle kunna närvara och jag inser så här i efterhand att vi till en del glömde mamma och hänsyn till henne. Att få bidra var viktigt för att få ge tillbaka något för all omsorg jag fått; kanske ömsesidig respekt. Gemenskap var viktigt så vi väntade länge och jag inser hur motsägelsefullt det blev, när handlingen till en del saknade omsorg och respekt med mamma liggande över en månad i en kyl - det hade hon knappast på önskelistan.

Vi ser ibland kända personer som avlider i andra länder där handlingen är annorlunda än hos oss. De släpper allt de har för alla vet att den avlidne ska gravsättas inom några dagar. Jag läste om Robert Mugabe där man ”sköt upp begravningen tre veckor, för att hinna bygga ett monument”.

Allt vi säger eller gör, är försök att tillgodose våra egna behov. Jag upprepar orden och hoppas att någon blir hjälpt och får förståelse för sina egna eller andras handling.

VÅRA GRUNDLÄGGANDE BEHOV

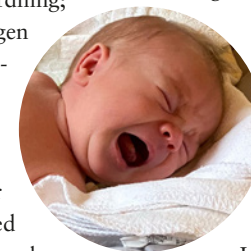
När vi föds som barn är det enklare. De flesta av oss vet att barnskrik betyder missnöje över behov som inte är i ordning; hungrig, bajs i blöjan, ont i magen eller kallt om kroppen. Vi accepterar att skriken och gråten inte är personliga påhopp från barnets sida och att vi som är närmast behöver ta ansvar för att hjälpa till med barnets behov, var och en efter sina förutsättningar.

Barnet blir hjälpt i sin nöd. Strategin för att tillgodose behovet av mat hos spädbarn är att skrika, över tiden så blir behoven fler och det blir svårare att lista ut vad klagan betyder. Men i grunden är det fortfarande inga personliga påhopp, vi har bara inte lärt oss att kommunicera känslor och behov, vad vi känner och behöver.

Det är lätt att tro att klagomål är ett personligt påhopp. Tänk om barnet som inte kan prata istället för att bara gråta skulle ropa - ”Är ni helt inkompetenta, hur länge ska jag behöva vänta på att få suga i mig lite varm mjölk?”. Känslan är hunger, behovet är mat, men strategin att kalla kocken inkompetent känns inte helt genomtänkt för fortsatt gemenskap. Det hade räckt med att säga ”Det kurrar i magen jag är hungrig och behöver mat”, eller som spädbarn gör, skriker och vi förstår direkt att vi behöver hjälpa till.

”Du ska då alltid bestämma!” Det är förvisso

ett påstående. Om vi lyssnar vad som finns bakom orden från den som uttalar dem, så hör vi både en känsla, besvikelse, men även en längtan efter delaktighet. Jag som lyssnar och som orden var ämnade för skulle med en del träning istället för anklagelsen höra orden: ”Jag märker hur viktigt det här är för dig och så är det för mig också.”.

Försök istället att se bortom den andres tonfall, ordval och minspel. Tänk på barnet som skriker över sin situation, ta inte åt dig orden. Vilket behov ska tillgodoses hos den andre och dig själv? Tänk ömsesidig respekt.

Hur känns det för dig? Vad behöver du? Vad behöver jag?

Ett annat exempel. ”Jag har inget att ta på mig!”. Vi vet att det oftast finns kläder i garderoben, därför är det något annat som sägs än de ord vi hör. Så vilka behov är inte tillgodosedda när de sägs? Är det längtan av trygghet, att passa in i gemenskapen, att vara värdefull, att bli sedd? Jag har inte facit, men när vi bryr oss i varandra så kan vi lära oss förstå vad som ligger bakom det vi hör.

ATT FÖLJA DEN AVLIDNES ÖNSKAN

En hjälp för efterlevande att hitta samförstånd vid bokning av begravning är om den avlidne varit tydlig med sin vilja till de efterlevande. Så här står det i 5 kap 1 § begravningslagen: När någon har avlidit, bör hans önskan om kremering och om gravsättningen såvitt möjligt följas. Jag hoppas att ni genom exemplen ovan fått mer förståelse för värdet av att kommunicera tydligt, med värdighet, oavsett det är delaktighet, ordning eller att få bidra som är viktig för oss när begravningen ska bokas.

Hjälp varandra att höra och se varandra.

HERBERT SUNDELL

Svenska kyrkan Kalix församling

Expeditionen i Kalix har endast öppet via telefon måndag-fredag kl 09.30-12.00, 13.00-14.30.
Begränsade telefontider 21/12-6/1: måndagar och tisdagar kl 09.30-12.00.

Expeditionen i Töre har öppet måndag och torsdag kl 10-12.

Expeditionen i Töre är stängd 21/12-3/1, då hänvisas besökare att ringa 0923-698 00
för att få hjälp med sina ärenden.

Kalix församlings växel	0923-698 00
Begravningsverksamhetens expedition	0923-698 50

Församlingsverksamheten

Kyrkoherde Anders Gustafsson	0923-698 08
Kanslichef Gunilla Ekman	0923-698 05
Verksamhetsledare Jenny Edling	0923-698 21
Administratör Maria Bucht	0923-698 01
Diakon Brita Petersson Hofverberg	0923-698 03
Diakon Kirsi Gustafsson	0923-698 12
Diakon Minna Miettinen	0923-794 30
Fritidsledare Ann-Charlotte Eriksson	0923-698 13
Fritidsledare Adrienn Fonda	0923-698 04
Församlingspedagog Stefan Kinnunen	0923-698 17
Församlingsmusiker Mari Johansson	0923-698 18
Förskollärare Elisabeth Sandström	0923-698 20
Förvaltningsassistent Ingela Nordlund	0923-698 23
Husmor Kalix Lena Bergqvist	0923-698 11
Husmor Töre Helene Hedlund	0923-698 54
Kantor Britt-Inger Burman	0923-698 06
Kantor Katarina Hultbäck	0923-698 19
Komminister Antti Miettinen	0923-698 09
Komminister Hanna Johnselius	0923-698 10
Komminister Mattias Johnselius	0923-698 07
Komminister Susanne Wikström	0923-698 14
Kyrkovaktmästare Ingemar Larsson	0923-698 24

Begravningsverksamheten

Kyrkogårdschef Herbert Sundell	0923-698 51
Kyrkogårdsarbetare Elisabeth Engdahl	0923-698 58
Kyrkogårdsarbetare Fredrik Kandelin	0923-698 57
Kyrkogårdsarbetare Helene Hedlund	0923-698 54
Kyrkogårdsarbetare Jerker Lindbäck	0923-698 55
Kyrkogårdsarbetare Jonas Kandelin	0923-698 56
Kyrkogårdsarbetare Leif Rönnbäck	0923-698 52
Kyrkogårdsarbetare Patrik Lille	0923-698 53

Listan är uppställd i bokstavsordning efter tjänst och sedan efter förnamn.

Kyrkbladet beräknas utkomma 4 gånger per år, mars, juni, aug och nov. Manusstopp nästa nummer 26/2 2021. Tema nästa nummer: Dop. Redaktör Gunilla Ekman Larsson och ansvarig utgivare Anders Gustafsson. Redaktionskommitté: Gunilla Ekman Larsson, Monica Öhman, Maria Bucht, Hanna Johnselius och Robert Johansson. Besöksadresser: Kyrkogatan 1, Kalix samt Ekmarksplan, Töre. Vi reserverar oss för eventuella tryckfel.

Svenska kyrkan
KALIX FÖRSAMLING